

Інститут регіонального управління і економіки, Кіровоград

СИМЕТРИЙНА РЕДУКЦІЯ СИСТЕМИ $\nabla u_i = F_i(u_1, u_2)$, $i = 1, 2$ ДО СИСТЕМИ ЗВИЧАЙНИХ ДИФЕРЕНЦІАЛЬНИХ РІВНЯНЬ

Проведена симетрична редукція системи $\nabla u_i = F_i(u_1, u_2)$, $i = 1, 2$, до системи звичайних диференціальних рівнянь (ЗДР) за підгрупами розширеної групи Пуанкаре. Отримано по 29 систем ЗДР для кожного зі знайдених раніше зображень оператора дилатації D .

The symmetry reduction of the system $\nabla u_i = F_i(u_1, u_2)$, $i = 1, 2$, to the system of the ordinary differential equations (ODE) about the subgroups of the extended Poincare group is carried. The 29 systems of the ODE for each of the 5 earlier discovered representations of the dilatation operator D were obtained.

Математик грає в гру, в якій він сам винаходить правила, в той час коли фізик грає в гру, правила якої пропонує Природа, однак із плином часу стає все очевиднішим, що правила гри, які математик вважає цікавими, збігаються з тими, які обрала Природа [1].

В очах фізиків-теоретиків перевагу має така галузь математики, яка має у своїй основі цікаву групу перетворень. Значення перетворень фундаментальніше, ніж значення рівнянь.

Лінійні перетворення, які зберігають метрику Мінковського $dx_\mu dx^\mu$, утворюють 10-параметричну групу Пуанкаре $P(1, 3)$ з генераторами

$$P_\mu = \partial_\mu, \quad I_{\mu\nu} = q_{\mu\alpha} x_\alpha \partial_\nu - q_{\nu\alpha} x_\alpha \partial_\mu, \quad (1)$$

де $\partial_\mu = \frac{\partial}{\partial x_\mu}$, $q_{\mu\nu} = \text{diag}(1, -1, -1, -1)$, $\mu, \nu, \alpha = 0, 1, 2, 3$.

Скрізь мається на увазі сумування від 0 до 3 за повтореними індексами.

$P(1, 3)$ задана комутаційними співвідношеннями (КС)

$$[P_\alpha, P_\beta] = 0, \quad [P_\alpha, I_{\beta\gamma}] = q_{\alpha\beta} P_\gamma - q_{\alpha\gamma} P_\beta, \quad (2)$$

$$[I_{\alpha\beta}, I_{\mu\nu}] = q_{\alpha\nu} I_{\beta\mu} + q_{\beta\mu} I_{\alpha\nu} - q_{\alpha\mu} I_{\beta\nu} - q_{\beta\nu} I_{\alpha\mu}.$$

Вона є максимальною локальною групою симетрії нелінійного хвильового рівняння

$$\nabla u \equiv u_{x_0 x_0} - \Delta_3 u = F(u) \quad (3)$$

з довільною гладкою функцією $F(u)$.

У праці [2] дано повне вирішення симетричної класифікації системи двох дійсних рівнянь

$$\nabla u_j = F_j(u_1, u_2), \quad j = 1, 2, \quad (4)$$

що допускають розширену оператором дилатації D групу Пуанкаре $\tilde{P}(1, 3)$, задану КС (3) і

$$[D, I_{\alpha\beta}] = 0, \quad [P_\alpha, D] = P_\alpha, \quad \alpha, \beta = \overline{0, 3}, \quad (5)$$

та конформну групу $C(1, 3)$. Класифікація проведена з точністю до лінійних перетворень залежних змінних

$$u_j \rightarrow u'_j = \sum_{k=1}^2 \alpha_{jk} u_k + \beta_j, \quad j = 1, 2, \quad (6)$$

де $\alpha_{jk}, \beta_j, j = 1, 2$ — довільні константи і

$$\det \|\alpha_{jk}\| \neq 0.$$

Теорема 1 [2]. Система рівнянь у частинних похідних (РЧП) (4) інваріантна щодо розширеної групи Пуанкаре $\tilde{P}(1, 3)$ тоді й тільки тоді, коли еквівалентна одній із наступних систем (для всіх випадків $F_j = F_j(\omega)$, $j = 1, 2$):

$$1. \nabla u_1 = F_1 u_1^{\frac{b-2}{b}}, \quad \nabla u_2 = F_2 u_1^{\frac{a-2}{b}} u_2^{-b}, \quad \omega = u_1^a u_2^{-b}, \quad b \neq 0;$$

$$2. \nabla u_1 = \left\{ F_1 + \frac{u_1}{u_2} F_2 \right\} \exp\left((a-2) \frac{u_1}{u_2} \right),$$

$$\nabla u_2 = F_2 \exp\left((a-2) \frac{u_1}{u_2} \right), \quad \omega = a \frac{u_1}{u_2} - \ln u_2;$$

$$3. \nabla u_1 = F_1 \exp\left(\frac{a-2}{b} u_2 \right), \quad \nabla u_2 = F_2 \exp\left(-\frac{2}{b} u_2 \right), \quad \omega = au_2 - b \ln u_1, \quad b \neq 0;$$

$$4. \nabla u_1 = \exp\left(\frac{-2}{b} \arctg \frac{u_1}{u_2} \right) \{u_2 F_1 + u_1 F_2\},$$

$$\nabla u_2 = \exp\left(\frac{-2}{b} \arctg \frac{u_1}{u_2} \right) \{u_2 F_2 - u_1 F_1\}, \quad (7)$$

$$\omega = b \ln(u_1^2 + u_2^2) - 2a \arctg \frac{u_1}{u_2}, \quad b \neq 0;$$

$$5. \nabla u_1 = \{F_1 + u_2 F_2\} \exp\left(-\frac{2}{b} u_2 \right), \quad \nabla u_2 = b \exp\left(-\frac{2}{b} u_2 \right) F_2, \quad \omega = 2bu_1 - u_2^2, \quad b \neq 0;$$

6. $\nabla u_1 = 0, \nabla u_2 = 0$, де F_1, F_2 — довільні гладкі функції; a, b — довільні константи, $b \neq 0$.

Суттєво, що базисні генератори $P_\mu, I_{\mu\nu}$ даються формулами (1), а генератори відповідних груп масштабних перетворень даються наступними формулами:

$$D_1 = x_\mu \partial_\mu + bu_1 \partial_{u_1} + au_2 \partial_{u_2};$$

$$D_2 = x_\mu \partial_\mu + a(u_1 \partial_{u_1} + u_2 \partial_{u_2}) + u_2 \partial_{u_1};$$

$$D_3 = x_\mu \partial_\mu + au_1 \partial_{u_1} + b \partial_{u_2}; \quad (8)$$

$$D_4 = x_\mu \partial_\mu + a(u_1 \partial_{u_1} + u_2 \partial_{u_2}) + b(u_2 \partial_{u_1} - u_1 \partial_{u_2});$$

$$D_5 = x_\mu \partial_\mu + u_2 \partial_{u_1} + b \partial_{u_2};$$

$$D_6 = x_\mu \partial_\mu;$$

всюди $b \neq 0$.

Як добре відомо, знання симетрії системи РЧП дозволяє звести її до системи ЗДР. Оскільки всі зв'язні підгрупи розширеної групи Пуанкаре відомі [3], можна скористатися ними для редукції та побудови інваріантних розв'язків.

Ефективний алгоритм симетричної редукції хвильового рівняння $\nabla u = F(u)$ описаний у працях [4–7].

Як відомо, $I(x, u)$ — інваріант оператора

$$X = \xi^i(x, u) \partial_i + \eta^l(x, u) \partial_{u_l},$$

$$i = \overline{1, n}, \quad l = \overline{1, k},$$

$$\xi^i(x, u) \frac{\partial I(x, u)}{\partial x_i} + \eta_l(x, u) \frac{\partial I(x, u)}{\partial u_l} = 0.$$

Наведене рівняння еквівалентне системі Ейлера-Лагранжа

$$\frac{dx_1}{\xi^1(x, u)} = \dots = \frac{dx_n}{\xi^n(x, u)} =$$

$$= \frac{du_1}{\eta^1(x, u)} = \dots = \frac{du_k}{\eta^k(x, u)}.$$

Тепер, якщо

$$I_1(x, u) = C_1, \dots, I_{n+k-1}(x, u) = C_{n+k-1}$$

— незалежні перші інтеграли системи, то $I(x, u) = F(I_1, \dots, I_{n+k-1})$ — інваріант.

Тут ми пропонуємо розв'язання задачі редукції системи (4) до системи ЗДР, з урахуванням результатів праці [2].

Теорема 2. Системи ДРЧП (1)–(5) зводяться до наступних систем ЗДР:

$$1. \dot{\varphi}_1 \cdot f_1 + \dot{\varphi}_1(f_2 + 2bf_4) + \varphi_1(b(b-1)f_3 + bf_5) = F_1(\omega_0) \cdot \varphi_1^{\frac{b-2}{b}}; \quad \dot{\varphi}_2 \cdot f_1 + \dot{\varphi}_2(f_2 + 2af_4) + \varphi_2(a(a-1)f_3 + af_5) = F_2(\omega_0) \cdot \varphi_1^{\frac{a-2}{b}}; \quad \omega_0 = \frac{\varphi_2^b}{\varphi_1^a};$$

$$2. \varphi_1 \cdot f_1 + \dot{\varphi}_1(f_2 + 2af_4) + a\varphi_1\{(a-1)f_3 + f_5\} + 2\dot{\varphi}_2 f_4 + \varphi_2\{(2a-1)f_3 + f_5\} = \{F_1(\omega_0) + \frac{\varphi_1}{\varphi_2} F_2(\omega_0)\} \cdot e^{(a-2)\frac{\varphi_1}{\varphi_2}}; \quad \dot{\varphi}_2 \cdot f_1 + \dot{\varphi}_2(f_2 + 2af_4) + \varphi_2$$

$$a\varphi_2\{(a-1)f_3 + f_5\} = F_2(\omega_0) \cdot e^{(a-2)\frac{\varphi_1}{\varphi_2}}; \quad \omega_0 = \varphi_2 e^{-a\frac{\varphi_1}{\varphi_2}};$$

$$3. \dot{\varphi}_1 \cdot f_1 + \dot{\varphi}_1(f_2 + 2af_4) + a\varphi_1\{(a-1)f_3 + f_5\} = F_1(\omega_0) \cdot e^{\frac{a-2}{b}\varphi_2}; \quad \dot{\varphi}_2 \cdot f_1 + \dot{\varphi}_2 f_2 + b(f_5 - f_3) = F_2(\omega_0) \cdot e^{-\frac{2}{b}\varphi_2};$$

$$\omega_0 = \varphi_1 e^{-\frac{a}{b}\varphi_2}; \quad (9)$$

$$4. \dot{\varphi}_1 \cdot f_1 + \dot{\varphi}_1(f_2 + 2af_4) + \varphi_1(af_5 + (a(a-1) - b^2)f_3 + 2\dot{\varphi}_2 bf_4 + b\varphi_2(f_5 + (2a-1)f_3)) = (F_1(\omega_0)\varphi_2 + F_2(\omega_0)\varphi_1) \cdot e^{-\frac{2}{b}\arctg \frac{\varphi_1}{\varphi_2}};$$

$$\dot{\varphi}_2 \cdot f_1 + \dot{\varphi}_2(f_2 + 2af_4) + \varphi_2(af_5 + (a(a-$$

$$1) - b^2)f_3) - 2\dot{\varphi}_1 b f_4 - b\varphi_1(f_5 + (2a - 1)f_3) = \{\varphi_2 F_2(\omega_0) - \varphi_1 F_1(\omega_0)\} \cdot e^{-\frac{2}{b} \arctg \frac{\varphi_1}{\varphi_2}}; \omega_0^2 = (\varphi_1^2 + \varphi_2^2) e^{-\frac{2a}{b} \arctg \frac{\varphi_1}{\varphi_2}};$$

$$5. \ddot{\varphi}_1 \cdot f_1 + \dot{\varphi}_1 f_2 + 2\dot{\varphi}_2 f_4 + \varphi_2(f_5 - f_3) + b f_3 = e^{-\frac{2}{b} \varphi_2} \{F_1(\omega_0) + \frac{\varphi_2}{b} F_2(\omega_0)\}; \ddot{\varphi}_2 \cdot f_1 + \dot{\varphi}_2 f_2 + b(f_5 - f_3) = e^{-\frac{2}{b} \varphi_2} \cdot F_2(\omega_0); \omega_0 = \varphi_1 - \frac{\varphi_2^2}{2b}, \text{ причому заміни змінних задаються формулами:}$$

1.

$$u_1 = \varphi_1(\omega) A^b; \quad u_2 = \varphi_2(\omega) A^a;$$

2.

$$u_1 = (\varphi_1(\omega) + \varphi_2(\omega) \ln A) A^a;$$

$$u_2 = \varphi_2(\omega) A^a;$$

3.

$$u_1 = \varphi_1(\omega) A^a; \quad u_2 = \varphi_2(\omega) + b \ln A;$$

4.

$$u_1 = \varphi_1(\omega) A^a \cos \ln A^b + \varphi_2(\omega) A^a \sin \ln A^b;$$

$$u_2 = \varphi_2(\omega) A^a \cos \ln A^b - \varphi_1(\omega) A^a \sin \ln A^b;$$

5.

$$u_1 = \varphi_1(\omega) + \varphi_2(\omega) \ln A + \frac{b}{2} \ln^2 A;$$

$$u_2 = \varphi_2(\omega) + \ln A^b,$$

де $b \neq 0$, a — довільні сталі;

$$f_1 = \omega_\mu \omega_\mu A^2; \quad f_2 = \nabla \omega A^2;$$

$$f_3 = A_\mu A_\mu; \quad f_4 = \omega_\mu A_\mu A;$$

$$f_5 = A \nabla A;$$

ω — інваріант деякої підалгебри розширеної алгебри Пуанкаре $\tilde{A}(1, 3) = \langle AP(1, 3), D \rangle$; A — вираз, що входить до іншого інваріанта тієї ж підалгебри.

Перелічені вирази зібрані в таблиці 1.

Позначення мають такий зміст:

$$G1 \equiv I_{0i} - I_{i3}, \quad i = 1, 2;$$

$$I_{\mu\nu} = {}_\mu \partial^\nu - {}_\nu \partial^\mu, \quad \mu = \overline{0, 3},$$

тобто

$$I_{12} = {}_1 \partial_2 - {}_2 \partial_1; \quad I_{13} = {}_1 \partial_3 - {}_3 \partial_1;$$

$$I_{23} = {}_2 \partial_3 - {}_3 \partial_2;$$

$$-I_{01} = {}_0 \partial_1 + {}_1 \partial_0; \quad -I_{02} = {}_0 \partial_2 + {}_2 \partial_0;$$

$$-I_{03} = {}_0 \partial_3 + {}_3 \partial_0.$$

Теорема доводиться простою перевіркою.

Примітка. Наведемо для однієї з підалгебр таблиці та одного зі вказаних у теоремі 1 зображень оператора дилатації D процес пошуку підстановки, яка редукує систему (5) до системи ЗДР.

Розглянемо тривимірну підалгебру A_1 , утворену операторами $\langle D, P_0, P_3 \rangle$, де

$$D = x_\mu \partial_\mu + u_2 \partial_{u_1} + b \partial_{u_2},$$

$$P_0 = \partial_{x_0} \equiv \frac{\partial}{\partial x_0},$$

$$P_3 = \partial_{x_3} \equiv \frac{\partial}{\partial x_3}.$$

Для P_0 система характеристичних рівнянь має вигляд:

$$\frac{dx_0}{1} = \frac{dx_1}{0} = \frac{dx_2}{0} = \frac{dx_3}{0} = \frac{du_1}{0} = \frac{du_2}{0} \rightarrow$$

x_1, x_2, x_3, u_1, u_2 — інваріанти $\langle P_0 \rangle$.

Для P_3 маємо:

$$\frac{dx_1}{0} = \frac{dx_2}{0} = \frac{dx_3}{1} = \frac{du_1}{0} = \frac{du_2}{0} \rightarrow$$

x_1, x_2, u_1, u_2 — інваріанти $\langle P_0, P_3 \rangle$.

Для $D = x_\mu \partial_\mu + u_2 \partial_{u_1} + b \partial_{u_2}$ отримуємо:

$$\frac{dx_1}{x_1} = \frac{dx_2}{x_2} = \frac{du_1}{u_2} = \frac{du_2}{b} \rightarrow$$

$$\omega = \frac{x_1}{x_2}, \quad \tilde{\varphi}_1 = 2b u_1 - u_2^2, \quad \varphi_2 = u_2 - b \ln x_1$$

— інваріанти $\langle P_0, P_3, D \rangle$. Позначимо $x_1 = A$ і покладемо

$$u_1 = \varphi_1(\omega) + \varphi_2(\omega) \ln A + \frac{b}{2} \ln^2 A;$$

$$u_2 = \varphi_2(\omega) + \ln A^b.$$

Автор висловлює вдячність професору Жданову Р.З. за незмінну увагу й співпрацю.

Дане дослідження підтримане фондом наукового розвитку КІРУЕ.

Таблиця 1

N	Підалгебра	ω	A	f_1	f_2	f_3	f_4	f_5
1	$\langle D, P_0, P_3 \rangle$	x_1/x_2	x_1	$-(\omega^2 + \omega^4)$	$-2\omega^3$	-1	$-\omega$	0
2	$\langle D, P_0 + P_3, P_1 \rangle$	$x_2/(x_0 - x_3)$	x_2	$-\omega^2$	0	-1	$-\omega$	0
3	$\langle D, P_1, P_3 \rangle$	x_0/x_2	x_0	$\omega^2 - \omega^4$	$-2\omega^3$	1	ω	0
4	$\langle D, I_{12}, P_0 \rangle$	$\frac{(x_1^2 + x_2^2)^{1/2}}{x_3}$	x_3	$-(1 + \omega^2)$	$-(\omega^{-1} + 2\omega)$	-1	ω	0
5	$\langle D, I_{12}, P_3 \rangle$	$\frac{(x_1^2 + x_2^2)^{1/2}}{x_0}$	x_0	$\omega^2 - 1$	$2\omega - \omega^{-1}$	1	$-\omega$	0
6	$\langle D, I_{12}, P_0 + P_3 \rangle$	$\frac{(x_1^2 + x_2^2)^{1/2}}{(x_0 - x_3)}$	$x_0 - x_3$	-1	$-\omega^{-1}$	0	0	0
7	$\langle D, I_{03}, P_1 \rangle$	$\frac{(x_0^2 - x_3^2)^{1/2}}{x_2}$	x_2	$1 - \omega^2$	$\omega^{-1} - 2\omega$	-1	ω	0
8	$\langle D, I_{12} + cI_{03}, P_0 + P_3 \rangle$	$\ln \frac{(x_0 - x_3)^2}{x_1^2 + x_2^2} + 2c \cdot \operatorname{arctg} \frac{x_1}{x_2}$	$(x_1^2 + x_2^2)^{1/2}$	$-4(1 + c^2)$	0	-1	2	-1
9	$\langle D, G_1, P_2 \rangle$	$\frac{x_0 - x_3}{(x_0^2 - x_1^2 - x_3^2)^{1/2}}$	$x_0 - x_3$	$-\omega^4$	$-2\omega^3$	0	$-\omega^3$	0
10	$\langle D, I_{03}, I_{12} \rangle$	$\frac{x_0^2 - x_3^2}{x_1^2 + x_2^2}$	$(x_1^2 + x_2^2)^{1/2}$	$4\omega(1 - \omega)$	$4(1 - \omega)$	-1	2ω	-1
11	$\langle D, G_1, G_2 \rangle$	$\frac{(x_0^2 - x_1^2 - x_2^2 - x_3^2)^{1/2}}{(x_0 - x_3)}$	$x_0 - x_3$	-1	ω^{-1}	0	ω^{-1}	0
12	$\langle D, I_{12}, I_{13}, I_{23} \rangle$	$\frac{(x_1^2 + x_2^2 + x_3^2)^{1/2}}{x_0}$	x_0	$\omega^2 - 1$	$2(\omega - \omega^{-1})$	1	$-\omega$	0
13	$\langle D, I_{01}, I_{02}, I_{12} \rangle$	$\frac{(x_0^2 - x_1^2 - x_2^2)^{1/2}}{x_3}$	x_3	$1 - \omega^2$	$2(\omega^{-1} - \omega)$	-1	ω	0
14	$\langle I_{12} + \alpha D, P_0, P_3 \rangle$	$2\alpha \cdot \operatorname{arctg} \frac{x_1}{x_2} + \ln(x_1^2 + x_2^2)$	$(x_1^2 + x_2^2)^{1/2}$	$-4(1 + \alpha^2)$	0	-1	-2	-1
15	$\langle I_{03} + \alpha D, P_1, P_2 \rangle$	$\frac{(x_0 - x_3)^{\alpha-1}}{(x_0 + x_3)^{\alpha+1}}$	$(x_0 - x_3)^{\frac{\alpha}{1+\alpha}}$	$4(1 - \alpha^2) \times \omega^{\frac{2\alpha+3}{\alpha+1}}$	$4(1 - \alpha^2) \times \omega^{\frac{\alpha+2}{\alpha+1}}$	0	$-2\alpha \times \omega^{\frac{\alpha+2}{\alpha+1}}$	0
16	$\langle I_{03} + \alpha D, P_0 + P_3, P_1 \rangle$	$\frac{(x_0 - x_3)^{\frac{\alpha}{\alpha+1}}}{x_2}$	x_2	$-\omega^2$	-2ω	-1	ω	0
17	$\langle G_1 + D, P_0 + P_3, P_2 \rangle$	$\frac{x_1}{x_0 - x_3} + \ln(x_0 - x_3)$	$x_0 - x_3$	-1	0	0	0	0
18	$\langle I_{03} + \alpha D, I_{12} + \beta D, P_0 + P_3 \rangle$	$\ln \frac{(x_0 - x_3)^{2\alpha}}{(x_1^2 + x_2^2)^{\alpha+1}} - 2\beta \operatorname{arctg} \frac{x_1}{x_2}$	$(x_1^2 + x_2^2)^{1/2}$	$-4(\beta^2 + (\alpha + 1)^2)$	0	-1	$2(\alpha + 1)$	-1
19	$\langle I_{03} + \gamma D, G_1, P_2 \rangle$	$\frac{(x_0 - x_3)^{2\gamma}}{(x_0^2 - x_1^2 - x_3^2)^{1+\gamma}}$	$\frac{(x_0^2 - x_1^2 - x_3^2)^{1/2}}{(x_0 - x_3)}$	$4(1 - \gamma^2)$	$-2(1 + \gamma)$	1	-2	2
20	$\langle I_{03} + \alpha D, G_1, G_2 \rangle$	$\frac{(x_0 - x_3)^{2\alpha}}{(x_0^2 - x_1^2 - x_2^2 - x_3^2)^{\alpha+1}}$	$\frac{(x_0^2 - x_1^2 - x_2^2 - x_3^2)^{1/2}}{(x_0 - x_3)}$	$4(1 - \alpha^2)$	$-4(1 + \alpha)$	1	-2	3
21	$\langle I_{03} + D + P_0 + P_3, P_1, P_2 \rangle$	$x_0 + x_3 + \ln(x_0 - x_3)$	$(x_0 - x_3)^{1/2}$	4	0	0	1	0
22	$\langle I_{03} - D + P_0 - P_3, P_0 + P_3, P_1 \rangle$	$x_0 - x_3 - 2 \ln x_2$	x_2	-4	-2	-1	2	0
23	$\langle I_{03} - D + P_0 - P_3, I_{12} + \alpha(P_0 - P_3), P_0 + P_3 \rangle$	$x_0 - x_3 - \ln(x_1^2 + x_2^2) - 2\alpha \cdot \operatorname{arctg} \frac{x_1}{x_2}$	$(x_1^2 + x_2^2)^{1/2}$	$-4(1 + \alpha^2)$	0	-1	2	-1
24	$\langle I_{03} - D, I_{12} + P_0 - P_3, P_0 + P_3 \rangle$	$x_0 - x_3 - 2 \operatorname{arctg} \frac{x_1}{x_2}$	$(x_1^2 + x_2^2)^{1/2}$	-4	0	-1	0	-1

N	Підалгебра	ω	A	f_1	f_2	f_3	f_4	f_5
25	$\langle I_{03} - 2D,$ $G_1 + P_0 - P_3,$ $P_2 \rangle$	$\frac{((x_0 - x_3)^2 - 4x_1)^{3/2}}{(6(x_0 + x_3) - 6x_1(x_0 - x_3) + (x_0 - x_3^2))}$	$\frac{(x_0 - x_3)^2 - 4x_1}{-4x_1}$	$144(e^\omega - 1)$	$48 + 72^\omega$	-16	-48	0
26	$\langle I_{03} - 2D,$ $G_1 + P_0 - P_3,$ $P_0 + P_3 \rangle$	$\frac{((x_0 - x_3)^2 - 4x_1)}{x_2}$	x_2	$-16 - \omega^2$	-2ω	-1	ω	0
27	$\langle I_{03} - D,$ $G_1 + P_2,$ $P_0 + P_3 \rangle$	$x_0 - x_3$	$\frac{x_1 + x_2(x_0 - x_3)}{-x_3}$	0	0	$-(\omega^2 + 1)$	0	0
28	$\langle I_{03} + D + P_0 + P_3, G_1, P_2 \rangle$	$\frac{(x_0^2 - x_1^2 - x_3^2)/(x_0 - x_3) + \ln(x_0 - x_3)}{x_2}$	$(x_0 - x_3)^{1/2}$	4	2	0	1	0
29	$\langle I_{03} + D + P_0 + P_3, G_1, G_2 \rangle$	$\frac{(x_0^2 - x_1^2 - x_2^2 - x_3^2)/(x_0 - x_3) + \ln(x_0 - x_3)}{x_2}$	$(x_0 - x_3)^{1/2}$	4	4	0	1	0

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Dirac P. A. M. The relation between mathematics and physics // Proceedings of the Royal Society. Edinburgh. A.— 1938-1939.— **59**.— P.122—129.
2. Zhdanov R. Z., Fushchych W. I., Marko P. V. New scale-invariant nonlinear equations for a complex scalar field // Physica D **95**.— 1996.— P.158—162.
3. Фуцич В.И., Баранник Л.Ф., Баранник А.Ф. Подгрупповой анализ групп Галилея, Пуанкаре и редукция нелинейных уравнений.— К.: Наук. думка, 1991.— 304 с.
4. Фуцич В.И., Штеленя В.М., Серов Н.И. Симметричный анализ и точные решения уравнений математической физики.— К.: Наукова думка, 1989.— 336 с.

5. Баранник Л.Ф. О симметричной редукции и точных решениях нелинейного уравнения Даламбера // Симметрия и точные решения уравнений математической физики.— К.: Ин-т математики АН УССР, 1989.— С.11—13.

6. Фуцич В.И., Баранник А.Ф. О точных решениях нелинейного уравнения Даламбера в пространстве Минковского $R_{1,n}$ // Докл. АН УССР. Сер. А.— 1990.— N 6.— С.31—34.

7. Фуцич В.И., Баранник А.Ф. Максимальные подалгебры ранга $n-1$ алгебры $AP(1, n)$ и редукция нелинейных волновых уравнений. 1. // Укр. матем. журн.— 1990.— **42**, N 11.— С.1250—1256.

Стаття надійшла до редколегії 10.12.2003